

השעון

סיפור שנכתב במהלך כתיבת 'ורד הלבנון', ולא השתלב ברומן.

האוטו היה מקולקל ואבא שלה אמר שאין ברירה והם ייסעו באוטובוס. השען הזה הוא בשדרות ירושלים, ורבע שעה מחר, והם שם... ועכשיו היה המחר ההוא בעולמה החדש, ובאין ברירה הם נוסעים לשען...
...האוטובוס מקרטע בין עצירה לעצירה, מעלה מוריד נוסעים, גונח ומחדש את הנסיעה, והיא עוד לא מבינה מה קרה מאז שקרה הלא-מובן. ואחר-כך, כשמצמצתה וסילקה את עיוורונה הטרי שלפעמים, חשבה שלו לפחות נסעו ברנו הישנה. בשקט. לבד. לא לראות את כל גושי הבשר האלה שעולים ויורדים, ואת מה שבכלל היא לא מצליחה לקלוט מן החלונות... אבל הם באוטובוס, עם כולם, ועל המצח שלהם כתוב בגדול לאן הם נוסעים, אבא ובת, זכר ונקבה, מחוג גדול ומחוג קטן.
היא ניסתה לאטום את הכעס בגוף שלה, אבל הגוף שלה כבר לא היה ברשותה. לפחות לזה התרגלה מאז. היא עצמה את עיניה, ובלעה את העווית התחתונה החדשה. פתאום חשה איך הזעם שלה מתכווץ במצחה ומחפש דרך לצאת... רגע, אולי בכלל שבתחנה הבאה, כשמפלצת המתכת תעצור, ישתחל אביה מן החלון, יעלה לגג האוטובוס, ובפישוק איברים מתנדנד, יצעק ככה ש כ ל העולם ישמע: הם נוסעים לשען! הוא והבת הקטנה, שכבר לא קטנה יותר... נוסעים לשען!
היא לא הייתה מוכנה אפילו לנשום אותו בכלל. היא הפסיקה לנשום. והכעס חזר ונדרס לשיפולי בטנה. אביה ישב לידה עם עיניו שתקועות בזיוג משוגע קדימה, תחת מצחו המופשל, וכחכח מדי פעם את ליחתו. והיא ליד החלון, מתביישת להניח את ידיה סביב בטנה, ומניחה אותן מלפניה. ערומות מעדי. מסימן. סתם ידיים דקות של ילדה מזקינה. והם שותקים כל הנסיעה. אז מה פתאום מישהו שומע? איך זה שמישהו יידע?

גם אתמול היא שתקה. ישבה ליד השולחן, ידיה חגורות סביב בטנה המתכווצת, ולא אמרה דבר, כשהוא דווקא דיבר מן החלון... החלון נפתח ממרפסת השוכך אל פינת האוכל שגם היא התחילה נוסעת ונוסעת סביבה, ואביה גזר עיגולים של ספוג צהוב ועבה לרפד את קיני הנקבות. הציפורים רחשו בשוכך. הן תמיד חשו בנוכחותו וצייצו למענו בחנופה. בתביעה. מי יודע אם הנקבות סערו יותר. היא מעולם לא טרחה לזהותן כמוהו; מחזיק אותן הפוכות בכף ידו המיובלת – גופיף צהוב וחם וקפוא-נשימה בכף ידו – ונושף סביב בטנן. המשב הסיט את פלומת הנוצות ואיבר המין היה מתגלה. זכרי או נקבי. מיוחס או לא. זה היה חיוני כמובן לדעת. בייחוד לפני עונת הרבייה.

שמעת אותי? היא לא נשאה את עיניה משולחן הפורמייקה. בחילה עלתה בה בשל הנסיעה במקום ובזמן. האוטו לא בסדר, בבוקר אני מכניס אותו למוסך... אבל אחרי הצהריים נלך, זה ביפו סך-הכול, כמה תחנות מכאן... גם השעון של רבקה היה ממנו, קולה של אימה עלה פתאום לאוטובוס-פינת-האוכל במגושמות צורמנית עקב מיעוט בשימוש, כשהיא נוקבת בשם אחרתה.

מה? אביה שמע רק באוזן אחת בשל סטירה שחטף מאס.אס. אה רבקה, בטח... לא, השען הזה – הוא נבלע רגע בשוכך וחזר - ...תמיד עושה לי מחיר, הוא שב ודיבר אל קן המתכת החדש שהביא עמו, ושכעת מעך לתוכו אשכולית של ספוג. ממול חזר ודמם הגב של אימה ששטפה כלים ליד הכיור. מעליה, על המדף, נחו המלחייה והפלפלת, חפיסת הגלולות נגד כאב ראשה הנצחי והשעון העגול. לפעמים, כשכאב לה הראש בזמן שטיפת הכלים, הייתה נשענת קדימה ומוחצת את מצחה אל דופן המדף. מזיזה את השעון.

בשביל מה היית צריכה לספר לו? ביקשתי ממך לא להגיד שום דבר! היא נדהמה קודם כשאימא נשאה את מצחה מן המדף יחד עם הסימן האדום שצץ בו, ואמרה לה, כבדרך אגב, שאבא איחל לה בשעה טובה, שהוא נורא נורא שמח...

בבת אחת נתן העולם שקפא אמש גז, והתחיל לנסוע ולגרור אותה אחריו. כמעט על כל הרצפה נמרחה שם, היא והכאב הפתאומי והפלישה. הדמעות דיברו יחד אתה: למה, למה סיפרת לו? שום דבר אי-אפשר לספר לך! זה... משהו פרטי, את לא מבינה? זה שלי, סוד!

הסימן האדום שעל מצח אימה סירב להימחק, ובעוד ידיה מסבנות את הסיר הרחק-הרחק בזמן, היא הביטה בה כאילו השתגעה, ואחר שבה ומצאה משען בדופן המדף ובתכולת הכיור.

השעון העגול שעל המדף היה כרס לבנה עם עניבת מחוגים שעמדה על זוג רגלי מתכת כדוריות. כל לילה היו מותחים את הקפיץ שלו בכדי לכוון את שעת הקימה הרצויה לבוקר הבא, וכשלא נמתח או צלצל – וזה קרה רק פעם אחת - הבהילו אותו אל השען. הצלצול שלו היה קצר ועיקש. אבל היא התעוררה תמיד לפניו, וגם קמה ראשונה מן המיטה בשביל בית-הספר. אבל איך הולכים לבית-הספר במצב כזה? עווית חדה חתכה את שיירי בטנה. זה הרחם, אמרה לה בצהריים אימה כשכבר סוף סוף אורה רגע, וסיפרה. זה לא הבטן יותר, את תתרגלי, היא עוד גיחכה לעברה כיודעת איזה סוד אחר לגמרי.

זה הגיע בהפתעה. אתמול, כשביקרה את סבתה, משוחררת מאוד ואהובה מאוד בבית התכלת הזעיר שבשכונה הישנה. בבית הזה השירותים היו בחצר, וכל אימת שהצטרכה, חפנה בידה פיסות נייר כתמתם וסקוף שנדפס עליו תפוזי ג'אפה מהמגירה של ארון המרפסת, וצעקה אל תוככי החדר האחד: סבתא, אני רגע אחד בשירותים...

ושמה גילתה את זה. נוצת עורב שחורה מרוחה ביובש בתחתוניה, וטיפות השתן שהיו כהות, והרגע ההוא שנעצר ונעצר. כעבור כמה רגעים בתוך הרגע ההוא, כשהבינה שזה זה, היא ידעה שהזמן שלה מעכשיו נחשף, יסומן, יתקצב, ומאוד התביישה. כי הגוף הזה, הבטן הזאת, שיהיו להם חיים משלהם, השאירו אותה לבד.

רק כשמקבלים אפשר להביא ילדים, אמרה לה אחותה, לפני שנתיים לערך, כששאלה אותה בסקרנות בריאה ובטוחה שממרחק השנים והמועד. מקבלים, מה? תמימותה שאלה.

דם! בלי דם זה לא קורה...

אבל היא לא רצתה דם. והיא לא רצתה ילדים. בטח לא בגיל כזה! מי צריך ילדים בגיל כזה?! זה צריך לבוא כשרוצים ילדים, לא רגע אחד לפני. וגם תיארה לעצמה איזה רעש זה יחולל, ובמיוחד פה, בבית הזה! אלף קפיצים שימתחו בבת-אחת, אלף שעונים יהודיים שלא יפסיקו לצלצל, חוליים ומשתעלים וחורקים, זקוקים לשען...

שלשום, בידיים שכבר לא היו שלה יותר, ומפני שנשאב כל האוויר מהשירותים, נחפזה בת שלוש-עשרה כפי שלא הייתה מעודה, לחזור בשתיקה אל סבתה. אבל גם בבוקר המחרת, בבית, כשעוד נוצת עורב, כבר לחה ובהירה, נשרה בתחתוניה הנקיים החדשים, ומהשד יודע איפה – היא לא אמרה דבר. זה אולי יעבור לי, חשבה. זה אולי רק צלצול תועה שייעלם, מין סימן מוסכם שאומר שאני בת, ושאחר-כך אני לא. סתם מי שעוזבים אותה לנפשה. וילדה. מין ילדה שאין לה שום תפקיד, ושום זמן. שום דבר. והיא הזדרזה לשוב ולהחליף לבנים, ולא לשים גם הפעם משהו לספיגה. כי בשביל מה. ילדה כזאת.

בצהריים שבה עם כתם על מכנסיה, והעורב שטפטף נוצות אדומות הלך ונקרע בזרימה אחידה שדמתה בעיניה לשיטפון. היא פרצה מהשירותים וחטפה את חבילת צמר הגפן מארון חדר הרחצה. לא מאמינה שהיא הולכת תכף להכתים את שרוול העננים הזה, לדחוף אותו לשם. אחר-כך התחילו עוויות ובחילות, והיא ישבה על מיטתה עם ידיים חגורות ומבט נבגד. מה הגוף הזה רוצה. מה הוא רוצה. אבל היא ידעה מה הוא רוצה, וידעה שיש כאן מישהו שרוצה בזה יותר מכולם, והוא לא ישקוט עד שימתח לה את הקפיץ מול כל העולם, ויצלצל לה במוח, בלב.

...הם נוסעים לשען, לשען, לשען, האוטובוס שר עכשיו בצלצול ארוך וחד, וכל האנשים עולים-ויורדים הצטרפו בפזמון, כי הגיע הזמן, הזמן, הזמן. היא סילקה את הדמעות ואת ריחו הכבד של אביה, ואת ריח הסולר שעמד באוטובוס עם זיעת בני-האדם, ואמרה לעצמה שהיא אף פעם לא נזקקה לשעונים, שהיא תמיד מתעוררת לבד, וממילא לא היה לה למי לאתר או למי להקדים. בית-הספר ניהל אותה, ואחריו לא היה דבר להרגו עד למחרת.

לא תוכלי לעשות כלום נגד זה, זה כמו מסורת אצלו, אמרה אחותה אחרי שבישרו גם לה, והיא קראה לעברה: מזל טוב, מעכשיו את אישה!
אני לא אישה! כעסה עוד היה משוחרר.

אז מה את, ציפור?! אחותה לעגה.

היא התעלמה, ואחר אמרה: פרה. למה זה צריך להיות מסומן כאילו אני... פרה?! למה זה לא יכול להיות פרטי, בסוד? והעווית החדשה גרמה לראשה לרדת ולהילחץ כנגד ברכה.

תגידי, את שכחת שהוא איבד את המשפחה שלו שמה, או מה? ! ובכלל, מה את עושה מזה כזה סיפור, סך-הכול שעון! ואז, מרוגשת כאילו רק עתה עמדה על גודל יתרונה, צעקה: את מקבלת שעון, מטומטמת! חדש!
לא היה עם מי לדבר. כבדה מהחסר שלפתע קינן בבטנה, דידתה למדף שמעל הכיור ופיצחה לה כדור כנגד הכאב שהפך לבלתי-נסבל. לכאבי ראש ולכאבי מחזור הודפס על הקופסה. היא בלעה את הגלולה כאילו בלעה את השעון העגול המיותר, ונחנקה קצת בתוך העולם החדש שנוצר בעבורה, בין ברכיה למצחה.

זה לא עזר. היא גוף שנוזל מעצמו ואוזל מעצמה, למרות פקק הכותנה המטופש, והיא נושמת, היא כן מריחה את הגבר הזה, אבא שלה, שדוחף את ידו הארוכה, עם המספר, לתוך מה שנכפה עליה כרוקד על הדם. והיא אפילו מריחה אותו עד גועל עכשיו, כי אביה סב פתאום במושב האוטובוס אנה ואנה, ועיניו המשוגעות התגלגלו בין החלונות. איפה אנחנו... שלא נפסיד את התחנה... אה, הנה זה, פה... צריך לרדת עכשיו! בואי, הוא כמעט תלש את חוט הפעמון. זה פה!

הם ירדו בזמן והלכו עם כל הרחוב לשען. וכשנעמדה עם רחם מתקתק ליד שולחן הזכוכית שכל כרסו הייתה ערבוביה של שעוני יד לגברים, לנשים, לילדים ולילדות, היא בחרה לה - אנד דן דינו - עוד אחד.

הייתה לו רצועת עור דקיקה ולבנה, והוא היה כסוף וזערורי כשומה. אביה הסיט סוף כל סוף את חיוכו שתחת שפמו מן השען, ובעיניים טרופות מנחת התאכזב: לבן? לא לבן מי אלמה, זה יתלכלך, חבל. העולם עצר רגע מלכת עם כל הזמן ובני-האדם שבלע אל קרבו, ועבר נצח עד שהיא שבה ואמרה: את זה! השען ענד את הרצועה הלבנה הדקיקה על פרק ידה, ואביה שילם.

וכשכל הדרך חזרה באוטובוס, היה שב ושואל אותה בצחוק: מה השעה? סליחה גברת, אולי את יודעת מה השעה? היא לא ענתה. היא באמת לא ידעה.